

Недостатъци в областта на защитата на правата на човека и правосъдието в Демократична република Конго

Резолюция на Европейския парламент от 7 октомври 2010 г. относно неуспехите в защитата на правата на човека и правосъдието в Демократична република Конго

Европейският парламент,

- като взе предвид предишните си резолюции относно Демократична република Конго (ДР Конго), по-специално резолюцията от 17 януари 2008 г. относно положението в Демократична република Конго и изнасилването като военно престъпление¹ и резолюцията от 17 декември 2009 г. относно насилието в Демократична република Конго², във връзка със сексуалното насилие от страна на въоръжени групировки и постоянните нарушения на правата на човека в ДР Конго; като взе предвид своята резолюция от 7 май 2009 г. относно интегриран подход за равно третиране на жените и мъжете в рамките на външните отношения на ЕС и на укрепването на мира/изграждането на нация³,
- като взе предвид доклада, озаглавен „Rapport préliminaire de la mission d’enquête du Bureau Conjoint des Nations Unies aux Droits de l’Homme sur les viols massifs et autres violations des droits de l’homme commis par une coalition de groupes armés sur l’axe Kibua-Mpofi, en territoire de Walikale, province du Nord-Kivu, du 30 juillet au 2 août 2010“ (предварителен доклад относно масовите изнасилвания в Демократична република Конго), публикуван на 24 септември 2010 г.,
- като взе предвид Споразумението за партньорство от Котону, подписано през юни 2000 г.,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 27 октомври 2009 г. относно региона на Големите езера,
- като взе предвид декларацията на Съвета от 10 октомври 2008 г. относно положението в източната част на ДР Конго,
- като взе предвид Съвместно действие 2009/769/ОВППС на Съвета от 19 октомври 2009 година за изменение на Съвместно действие 2007/405/ОВППС на Съвета относно полицейската мисия на Европейския съюз по реформата на сектора за сигурност (РСС) и неговото взаимодействие с правосъдието в Демократична република Конго (EUPOL ДР Конго),
- като взе предвид мисията на ЕС за реформа в областта на сигурността в ДР Конго (EUSEC ДР Конго), създадена през юни 2005 г. (Съвместно действие 2005/355/ОВППС на Съвета от 2 май 2005 година относно мисията на Европейския съюз за предоставяне на консултации и оказване на помощ за реформата в областта на сигурността в Демократична република Конго (ДРК)),

¹ ОВ С 41 Е, 19.2.2009 г., стр. 83.

² Приети текстове, P7_TA(2009)0118.

³ Приети текстове, P6_TA(2009)0372.

- като взе предвид Резолюция 1856 (2008 г.) на Съвета за сигурност на ООН относно мандата на мисията на ООН в ДР Конго (MONUC),
 - като взе предвид Резолюция 1925 (2010 г.) на Съвета за сигурност на ООН, в която се определя мандатът на мисията на ООН в ДР Конго (MONUSCO),
 - като взе предвид Резолюции 1325 (2000 г.) и 1820 (2008 г.) на Съвета за сигурност на ООН относно жените, мира и сигурността, както и Резолюция 1888 (2009 г.) на Съвета за сигурност на ООН относно сексуалното насилие срещу жени и деца при въоръжени конфликти, в която се подчертава, че всички държави носят отговорност за прекратяването на безнаказаността и за преследването по съдебен ред на носещите отговорност за извършването на престъпления срещу човечеството и на военни престъпления, включително на престъпления, свързани със сексуално или друг вид насилие срещу жени и момичета,
 - като взе предвид закона за сексуалното насилие, приет от парламента на ДР Конго през 2006 г., който беше предназначен да ускори съдебното производство за дела, свързани с изнасилвания, и да доведе до налагането на по-тежки наказания,
 - като взе предвид плана за действие на Съвета на ЕС относно равенството между половете при сътрудничеството за развитие, с който следва да се осигури интегриране на принципа за равенство между половете в работата на ЕС със страните партньори на всички равнища,
 - като взе предвид назначаването през март 2010 г. на специален представител към генералния секретар на ООН по въпросите на сексуалното насилие по време на въоръжени конфликти,
 - като взе предвид съвместното изявление от 27 август 2010 г. на върховния представител Катрин Аштън и на члена на Европейската комисия, отговарящ за развитието, Андريس Пиебалгс относно възобновяването на насилието в Северно Киву, ДР Конго,
 - като взе предвид доклада на генералния секретар на ООН от 23 август 2010 г. относно неотдавнашните масови изнасилвания на цивилни лица, извършени от членове на въоръжени групировки в източната част на ДР Конго,
 - като взе предвид ролята, която ЕС, въз основа на своя опит в областта на управлението на кризи, изпълни при прилагането на Резолюции 1325 и 1820 на Съвета за сигурност на ООН в рамките на общата политика за сигурност и отбрана по отношение на назначаването на специализирани наблюдатели или координатори по въпросите на равенството между половете във всяка мисия за управление на кризи из цял свят,
 - като взе предвид член 110, параграф 4 от своя правилник,
- A. като има предвид, че Atul Khare, помощник главен секретар на ООН по въпросите на мироопазването, е докладвал на генералния секретар на ООН, че в периода от 30 юли 2010 г. до 4 август 2010 г. в рудодобивната област в източната част на Конго над 500 души, включително млади момичета, жени на възраст до 75 години и невръстни момчета и момичета са станали жертва на масови групови изнасилвания,

като тези нападения се приписват на бунтовнически и паравоенни групировки,

- Б. като има предвид, че сексуалните нападения са били извършени в близост до лагера на мироопазващите сили на ООН, разположен само на няколко мили от град Luvungi, като има предвид, че служителите на ООН явно са знаели за това, че бунтовниците са окупирали град Luvungi и околните села в източната част на Конго на следващия ден след началото на нападенията на 30 юли 2010 г., но че главната квартира на ООН в Ню Йорк е била уведомена за изнасилванията едва две седмици по-късно,
- В. като има предвид, че мисията на ООН в ДР Конго (MONUSCO) има мандат съгласно глава VII от Устава на Организацията на обединените нации да използва всички необходими средства, за да изпълнява мандата си за оказване на защита, включително ефективна защита на цивилните лица, служителите на хуманитарните организации и правозащитниците от непосредствена опасност от физическо насилие от страна на всяка чуждестранна или конгоанска въоръжена групировка, както и да подкрепя усилията на правителството за борба срещу безнаказаността и да обезпечава защитата на цивилните лица от нарушения на международното право в областта на правата на човека и хуманитарното право, включително всички видове сексуално и основано на пола насилие,
- Г. като има предвид, че въпреки присъствието на MONUSCO сраженията между конгоанската армия, паравоенните групировки „май май“, членовете на Демократичните сили за освобождение на Руанда, Народния фронт за справедливост в Конго и Божията армия на съпротивата са отнели живота на 6 милиона души от 1998 г. насам и все още ежесечно са причина, пряка или косвена, за смъртта на хиляди души, за непоносимо страдание, бедност и вътрешно разселване на хора, а положението в бежанските лагери продължава да се влошава,
- Д. като има предвид, че войниците от конгоанската армия са замесени в смъртта и изнасилванията на стотици цивилни лица; като има предвид, че все още се извършват изнасилвания, принудителна мобилизация на цивилни лица и деца като войници и тежки нарушения на правата на човека в източните райони на ДР Конго от страна на бунтовническите въоръжени части на Божията армия на съпротивата, бойците от Демократичните сили за освобождение на Руанда и самата конгоанска армия,
- Е. като има предвид, че изнасилването като средство за водене на война се е превърнало в потресаващо рутинно явление в източната част на Конго, като съгласно данните на ООН през последната година са докладвани най-малко 8 300 случая на изнасилване, а за много други случаи няма информация; като има предвид, че според Върховния комисар за бежанците към ООН през първото тримесечие на 2010 г. най-малко 1 244 жени са дали сведения, че са били жертва на изнасилване, което представлява 14 изнасилвания на ден, като има предвид, че сексуалното насилие и основаващото се на пола насилие неизменно трябва да бъдат считани за военни престъпления и престъпления срещу човечеството,
- Ж. като има предвид, че систематичните изнасилвания се използват от редица въоръжени движения, включително от редовната армия в ДР Конго, като част от военната стратегия на терора и като средство за постигане на военни и икономически цели; като има предвид, че нападенията срещу жени се извършват

умишлено пред техните семейства или пред всички членове на тяхното село, с цел да се всее страх в обществото; като има предвид, че тези насилствени действия често костват на жените тяхното място в обществото, способността им да се грижат за децата си и дори живота им, като те често биват заразявани с вируса на СПИН,

- З. като има предвид, че фактът, че военната и гражданската прокуратура не провеждат безпристрастни разследвания срещу отговорните за нарушаването на правата на човека, е довел до това, че в очите на конгоанското население груповите изнасилвания и сексуалните нападения представляват обичайно явление, като по този начин се създава един вид „приемане“ на нарушенията на правата на човека в региона,
- И. като има предвид, че конгоанската армия все още не разполага с достатъчно човешки, технически и финансови ресурси, за да извършва дейността си в източните провинции на ДР Конго, към което се прибавя и липсата на дисциплина и подходящо обучение в нейните редици, което продължава да възпрепятства ролята ѝ, изразяваща се в защита на населението и възстановяване на мира,
- Й. като има предвид, че през последната година много неправителствени организации са били свидетели на засилено потискане на защитници на правата на човека, журналисти, лидери на опозицията, жертви и свидетели в ДР Конго, включително чрез убийства, незаконни задържания, преследване, заплахи по телефона и многократно призоваване в кабинетите на разузнавателните служби,
- К. като има предвид, че военнопръстъпникът Bosco Ntaganda все още не е задържан, а напротив — е бил назначен на ръководна позиция в рамките на военните операции, провеждани съвместно с въоръжените сили на ДР Конго и Руанда в източната част на ДР Конго; като има предвид, че бившият конгоански ръководител Jean-Pierre Bemba Gombo подлежи на съдебно производство в Международния наказателен съд във връзка с военни престъпления, включително изнасилвания,
- Л. като има предвид, че незаконната търговия с полезни изкопаеми в ДР Конго позволява на много участници на пазара да продължават да купуват полезни изкопаеми от райони, контролирани от бунтовнически групировки, като по този начин ги финансират, и като има предвид, че това е фактор, който подхранва и изостря конфликта,
- М. като има предвид, че новоприетият закон на САЩ за „полезните изкопаеми от зони на конфликт“ представлява опит да се предотврати закупуването от американски потребители на мобилни телефони, компютри и други високотехнологични продукти, които са произведени от дружества от САЩ със суровини, закупени от контролирани от бунтовниците мини; като има предвид, че законът също така изисква дружествата от САЩ, включително водещи производители на електроника, преработватели на изкопаеми ресурси и производители на бижутерия, да докладват ежегодно на Комисията по ценните книжа и борсите дали в техните продукти се съдържат злато, тантал, колтан или каситерит, внесени непосредствено от Демократична република Конго или контрабандно през някоя от деветте съседни страни,
1. Решително осъжда масовите изнасилвания и другите нарушения на правата на човека, извършени в периода от 30 юли 2010 г. до 4 август 2010 г. спрямо най-

малко 500 жени и деца в провинция Северно Киву от Демократичните сили за освобождение на Руанда, от бунтовническа групировка от племето хуту и от паравоенните групировки „май май“, както и извършените в други райони на Северно и Южно Киву;

2. Призовава всички участници да засилят борбата срещу безнаказаността, както и за незабавно прекратяване на насилието и нарушенията на правата на човека в ДР Конго, и по-специално в Северно Киву; подчертава необходимостта от продължаване на усилията за прекратяване на дейността на местни и чуждестранни въоръжени групировки в източната част на ДР Конго;
3. Призовава ООН и правителството на ДР Конго да проведат безпристрастно и щателно разследване на събитията, за да гарантират, че отговорните за нарушаването на правата на човека и на международното хуманитарно право са подведени под отговорност и съдени в съответствие с конгоанското законодателство и международното право;
4. Изразява дълбока загриженост относно това, че MONUSCO не е могла да използва своя мандат и правила за намеса, за да предостави защита срещу тези масови изнасилвания и други нарушения на правата на човека, извършени от членове на въоръжени движения в близост до база на нейните мироопазващи части; въпреки това признава, че присъствието на мисията продължава да бъде необходимо, и призовава за полагането на всички възможни усилия, за да се даде възможност за цялостно изпълнение на нейния мандат за защита на застрашеното население;
5. Призовава Съвета за сигурност на ООН спешно да вземе всички възможни мерки за реално предотвратяване на нови нападения над цивилното население в източните провинции на ДР Конго и да предостави медицинска, правна, социална, хуманитарна и друга помощ на жертвите; изисква новият „кодекс за поведение“ на MONUSCO да се прилага ефективно и да създаде група за последващи действия, имаща за цел мониторинг на правата на човека;
6. Подчертава, че спешно е необходимо политическо решение на въоръжения конфликт; призовава правителството на ДР Конго, в тясно сътрудничество с международната общност и Африканския съюз, да осигури сигурност и стабилност на населението в източно Конго, както и всички въоръжени групировки в ДР Конго да прекратят нападенията, да спазват правата на човека и да се присъединят незабавно към диалога в рамките на мирния процес;
7. Призовава за незабавно засилване на участието на жените във всички инициативи, чиято цел е намирането на решения за конфликта в ДР Конго, включително като посредници, преговарящи и при прилагането на мерките за решаване на конфликти;
8. Подчертава, че възстановяването и реформирането на съдебната система (включващо аспектите на превенция и защита и борещо се срещу безнаказаността по отношение на сексуалното насилие) и помощта за жертвите и тяхното повторно интегриране следва да бъдат в основата на програмите за подпомагане, които ще бъдат финансирани; в този контекст призовава случаите на масови изнасилвания в източната част на ДР Конго да бъдат отнесени до Международния наказателен съд;
9. Подчертава, че създаването на истинска национална армия следва да бъде ключов

хуманитарен приоритет на ДР Конго; отново заявява, че за да се реформира конгоанската армия и да се подобри дисциплината, е необходимо обучение и добро заплащане;

10. Призовава парламента на ДР Конго да създаде национална комисия по правата на човека, както е посочено в конституцията на страната, като първа стъпка за приемането на закон за закрила на жертвите и свидетелите на нарушения на правата на човека, активистите за правата на човека, хуманитарните работници и журналистите;
11. Призовава страните от региона на Големите езера да поддържат високо равнище на ангажираност за съвместно насърчаване на мира и стабилността в региона чрез съществуващите регионални механизми и да увеличат усилията си за регионално икономическо развитие, като отдават особено внимание на помиряването, сигурността на хората, подобряването на съдебната отчетност, завръщането на бежанците и вътрешно разселените лица и тяхното интегриране;
12. Призовава Европейския съюз и държавите-членки да подпомагат дейностите на мисиите EUSEC ДР Конго и EUPOL ДР Конго; призовава за пълно интегриране на принципа за равенство между половете при операциите в рамките на общата политика за сигурност и отбрана; във връзка с това изисква силно застъпване на принципа за равенство между половете в гражданските и военните мисии, с цел да се увеличи тяхната оперативна ефективност, тъй като ЕС може да внесе значителна „добавена стойност“ като ключов фактор за решаване на проблемите на жените при въоръжени конфликти, както и при предотвратяване на конфликтите;
13. Изразява съжаление във връзка със зачестилите прояви на насилие срещу хуманитарни работници и отдава дължимото на извънредно трудната дейност, извършвана на място от хуманитарни организации при изключително опасни условия;
14. Приветства приемането в САЩ на новия закон за „полезните изкопаеми от зони на конфликт“ и изисква Комисията и Съвета да проучат възможността за законодателна инициатива в тази насока; настоятелно призовава правителството на ДР Конго за цялостно изпълнение и спазване на Инициативата за прозрачност на добивната промишленост (EITI), с цел да се засили прозрачността и доброто управление в сектора на добивната промишленост; призовава Комисията и Съвета да активизират борбата срещу корупцията в ДР Конго, тъй като последната допълнително накърнява правата на човека и допринася за тяхното нарушаване;
15. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външната политика и политиката на сигурност, правителствата и парламентите на държавите-членки, институциите на Африканския съюз, Южноафриканската общност за развитие, правителствата на страните от региона на Големите езера, включително ДР Конго и Руанда, генералния секретар на ООН, специалния представител на ООН по въпросите на сексуалното насилие при въоръжени конфликти, заместник генералния секретар по хуманитарните въпроси и координатор на спешната помощ, Съвета за сигурност на ООН и Съвета по правата на човека на ООН.